

Z Á P I S

ze Zasedání Pracovní skupiny pro bezpečnost

Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

Datum konání: 27. února 2023, 11:00-16:30

Místo konání: Ostrava

Přítomní členové pracovní skupiny: Dvořák Vladimír, Gába Karel, Kandráč Dušan, Lesa Petr, Slanina Simon (předseda), Stojka Josef

Tajemník pracovní skupiny: Chytil Petr

Vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny: Fuková Lucie

Hosté: Benešová Zdenka, Baláš René, Blažek Martin, Bohuňková Jana, Cronová Hana, Daniel Jozef, Dědková Charlota, Dudová Iveta, Elemír Jonáš, Ferenc Milan, Hamrová Jana, Hančin Peter, Horský Dalibor, Horvat Petr, Kuchaříková Romana, Kuzníková Helena, Mastná Lucie, Navrátil Jiří, Plíhal Dominik, Polhoš Pavel, Pražák Zbyněk, Schejok Libor, Šándor Vincent, Škvaridková Lucie, Vomelová Jana, Živčák Zdeněk

Další hosté – Úřad Vlády ČR: Hlaváčová Veronika, Kociánová Anna, Mácová Veronika

Program:

1. **Diskriminace Romů při prvním kontaktu s policejními orgány**
2. **Nutnost navýšení stavu Asistentů prevence kriminality**
3. **Náborová kampaň a kritéria přijetí do služebního poměru**
4. **Státní zastupitelství jako dozorující orgán**
5. **Role Kanceláře veřejného ochránce práv**
6. **Metodika pro řešení krizových bezpečnostních situací s národnostním, diskriminačním či rasově - nenávisným prvkem**
7. **Aktivita PR pohotovost**

P. Chytil zahájil zasedání, přivítal členy pracovní skupiny a představil hosty. Poděkoval J. Navrátilovi a P. Hančinovi za umožnění jednání v prostorách Auly VOŠ sociální v Ostravě. L. Fuková také přivítala členy pracovní skupiny a přítomné hosty. Zdůvodnila jednání pracovní skupiny v Ostravě. Zmínila, že jejím cílem jako vládní zmocněnkyně pro romské záležitosti je nastavení komunikace a propojování samospráv, neziskového sektoru a zprostředkovat servis do regionů. Dle programu mělo mít zasedání neveřejnou a veřejnou část. Z rozhodnutí předsedy pracovní skupiny S. Slaniny bylo celé jednání veřejné. Jednání pracovní skupiny řídil její předseda – S. Slanina.

1. Diskriminace Romů při prvním kontaktu s policejními orgány

S. Slanina přešel k bodu Diskriminace Romů při prvním kontaktu s policejními orgány a otevřel diskusi. Uvedl, že k někomu chodí podměty o nedostatečné práci PČR. J. Stojka popsal průběh pochodu v Ostravě a jeho součinnost s PČR. L. Fuková zmínila důležitost komunikace a spolupráce na všech úrovních s relevantními aktéry. L. Schejok se ohradil proti tvrzení, že se příslušníci PČR se chovají diskriminačně vůči Romům. Nemá informace o diskriminačním chování policistů v Moravskoslezském kraji. Apeloval na přítomné, aby případné diskriminační chování policistů nahlašovali relevantním

orgánům. Dále členům pracovní skupiny a hostům popsal činnost PČR v souvislosti s napadeními na ul. Stodolní a následným pochodem organizovaným D. Mezeiem. M. Blažek popsal činnost PČR a spolupráci s romskými aktivisty. Dále zmínil dezinformace, které se šíří na sociálních sítích a vedou k eskalaci konfliktů. D. Horský doplnil, že pokud se PČR snaží dementovat dezinformace, tak se většinou problém vyeskaluje. Dodal, že pochod v Ostravě byl monitorován. Díky spolupráci s romskými aktivisty došlo v minulých letech ke zrušení naplánovaných demonstrací, které měly reagovat na činnost PČR. L. Fuková dodala, že panuje nedůvěra mezi Romy ve vztahu k PČR. Doplnila, že je nutné, aby za romskou menšinu promlouvali relevantní aktéři ze zavedených institucí. D. Kandrác se zeptal na průběh vyšetřování napadení v ul. Stodolní. L. Schejok odpověděl, že PČR incident vyšetřuje. L. Fuková se zeptala, jestli by bylo možné základní informace o průběhu vyšetřování sdělovat romské menšině například skrze romské aktivisty. J. Bohuňková z ASZ reagovala, že komunikace PČR s romskou menšinou je důležitá. Základní informace mohou situaci uklidnit. Romská menšina je rozdrobená a neprobíhá interní komunikace. Měla by probíhat koordinace komunikace na všech úrovních. R. Baláš zmínil, že dezinformace na sociálních sítích vedou k radikalizaci. Dále pracovní skupině poskytl informace o organizátorovi pochodu D. Mezeiovi. L. Fuková se zeptala, jestli se někdo ze zástupců romské menšiny ptal D. Mezeie na důvody pořádání shromáždění. Zmínila, že na tom případě mohou vytvořit příklady, jak v podobných situacích lze postupovat v budoucnu. S. Slanina zmínil, že Romové nevěří veřejnoprávním médiím a za důvěryhodný zdroj považují Facebook. J. Stojka navázal na L. Fukovou, že by mělo dojít k navázání větší spolupráce mezi relevantními aktéry. Popsal okolnosti napadení Romů na ul. Stodolní, které vedly k organizaci shromáždění. L. Fuková zmínila nutnost nahlašovat problémy a příklady diskriminace PČR. S. Slanina dodal, že musí docházet k sociálnímu smíru. Ptal se zástupců PČR na činnost styčných důstojníků pro menšiny. D. Horský popsal genezi styčných důstojníků. Cílem styčných důstojníků a pracovních skupin je budování důvěry a navázání kontaktů, které mají vést k řešení problémů. Chtěl by se účastnit jednání ve všech krajích se zástupci romské menšiny. A zmínil důležitost spolupráce s romskou menšinou.

2. Nutnost navýšení stavu Asistentů prevence kriminality

D. Kandrác otevřel diskuzi týkající se asistenta prevence kriminality. Zmínil, že během tří let, kdy působil sám jako asistent prevence kriminality ve Vsetíně, došlo k vybudování důvěry mezi ním a komunitou. V. Dvořák zmínil, že obce si žádají skrze projekty na asistenta prevence kriminality. H. Kuzníková popsal činnost asistentů prevence kriminality v Ostravě. Dle ní je to personálně náročné a je složité působit jako APK. Problém je také najít kvalitní zaměstnance, jelikož je kvůli časté nemocnosti vysoká absence. Kvůli projektovému řízení je to spojeno s vysokou administrací.

3. Náborová kampaň a kritéria přijetí do služebního poměru

R. Kuchaříková popsal agendu náboru do PČR. Proběhla distribuce náborového letáku. Zároveň je připravován dokument pro Českou televizi a v současnosti probíhá náborová kampaň. Dále R. Kuchaříková zmínila pilotní projekt, kdy Romové pracující v PČR, kteří mají pouze výuční list, mohou dálkově studovat na SŠ a dodělat si maturitu v rámci zaměstnání.

4. Aktivita PR pohotovost

Zástupkyně ASZ Ch. Dědková a J. Bohuňková představily program PR pohotovost, který probíhá v rámci projektu Místo pro všechny. V rámci programu jsou poskytovány vzdělávací semináře pro zástupce samospráv, které bývají personalizovány dle potřeb konkrétních obcí. Může dojít také k individuálnímu

poradenství, které může vést k rychlému řešení problémů. Přípravuje se kazuistická komunikační příručka. Cílem programu jsou konzultace, zamezení další eskalace problémů, posílení kompetencí aktérů v oblasti komunikace s médii nebo vytvoření tiskové zprávy a nastavení dlouhodobých mediálních strategií. Program je určen pro politiky, ale také pro úředníky. Na závěr byly představeny dva konkrétní případy práce v rámci programu. Zástupkyně ještě zmínily nutnost potřeby dat a výzkumů.

5. Role Kanceláře veřejného ochránce práv

P. Lesa představil roli veřejného ochránce práv. Ombudsman může šetřit přiměřenost zákroků či chování policistů. Nejprve se musí stěžovatel obrátit na krajské ředitelství, následně může požádat o přezkoumání policejní prezidium a nakonec kontaktovat veřejného ochránce práv. Podněty od Romů na chování policistů chodí v minimálním množství. J. Vomelová přiblížila působnost ochránce v oblasti práva na rovné zacházení. Zmínila, že není časté, že by se Romové obraceli na ombudsmana se stížnostmi na diskriminaci ze strany PČR. Popsala výstupy z výzkumu Diskriminace v ČR: oběť diskriminace a její překážky v přístupu ke spravedlnosti z roku 2015 zabývající se diskriminací marginalizovaných skupin¹ (tj. nejen Romů). Většina respondentů by se v případě, že by se cítila diskriminována, obrátila na PČR. Kontaktování policie se u respondentů objevovalo častěji než podání podnětu ombudsmanovi. Někteří respondenti, kteří v minulosti řešili diskriminaci, odpověděli, že docházelo k marginalizaci jejich problémů ze strany PČR. Kancelář ombudsmana v souvislosti s výzkumem formulovala doporučení k odstranění překážek obětí diskriminace v přístupu ke spravedlnosti. Jedním z doporučení bylo i vzdělávání policistů v oblasti diskriminace. J. Vomelová zdůraznila, aby se lidé v případě diskriminace obraceli na ombudsmana. A nabídla školení a workshopy v oblasti diskriminace.

R. Baláš se dotázal, jestli je diskriminací, když se lidé ptají na etnicitu lidí žádajících o práci, o bydlení. Dle J. Vomelové tyto otázky nejsou správné a doporučila se v těchto případech obrátit na Kancelář ombudsmana. J. Hamrová se tázala, jak se může konkrétně v těchto případech bránit. J. Vomelová uváděla, že bude samozřejmě záležet na konkrétních okolnostech případu. Krom podnětů ombudsmanovi je jednou z možností např. podání stížnosti inspekčnímu orgánu (inspekce práce v případě diskriminace v zaměstnání, Česká obchodní inspekce v případě méně příznivého zacházení ze strany realitní kanceláře při zprostředkování bydlení na soukromém trhu atd.). Pokud má oběť někoho, kdo jí může dosvědčit diskriminační jednání nebo si např. pořídí nahrávku z jednání s potenciálně diskriminující osobou, může to velmi usnadnit další řešení, prokazování diskriminace. J. Vomelová pro další informace odkazovala také na letáky ombudsmana². Doplnila, že ombudsman má navázanou spolupráci s Pro bono aliancí a může v některých případech diskriminace oběti zprostředkovat bezplatné právní zastoupení. S. Slanina se tázal na možnost uspořádání workshopu na dalším jednání pracovní skupiny. J. Vomelová odpověděla, že dohodnout se na uspořádání nějakého souvisejícího workshopu by neměl být problém.

S. Slanina zmínil, že diskriminace se objevuje převážně u prvosledových hlídek. L. Schejok odpověděl, že u těchto hlídek se objevují lidé s malými pracovními zkušenostmi a nízkým věkem. Školení probíhají,

¹ https://www.ochrance.cz/uploads-import/ESO/CZ_Diskriminace_v_CR_vyzkum_01.pdf

² <https://www.ochrance.cz/letaky/>

připustil, že školení mohou být častěji. Problémem je též vysoká fluktuace příslušníků policie na těchto pozicích.

6. Metodika pro řešení krizových bezpečnostních situací s národnostním, diskriminačním či rasově - nenávisným prvkem

V. Dvořák zmínil, že se v dubnu bude konat setkání krajských koordinátorů, kam budou přizváni členové Rady vlády pro romské záležitosti. Setkání bude dvoudenní. Bude probíhat diskuze u kulatých stolů. Pozvány budou také obě vládní zmocněnkyně. V rámci naplňování Strategie pro integraci romské menšiny a Strategie prevence kriminality Ministerstva vnitra probíhá práce i s dalšími menšinami. Je vytvářena metodika, která by fungovala pro všechny menšiny. Do základní odborné přípravy by se měly dostat dvouhodinové bloky o vzdělávání v oblasti menšin. MV také realizuje dotační programy. Byl spuštěn projekt zážitková pedagogika, kdy si policisté zkusí situace, kde jsou simulovány případy diskriminačního chování. Uvažuje se také o pořádání setkání asistentů prevence kriminality.

L. Škvaridlová představila činnost multidisciplinárních týmů v Ostravě. Platforma multidisciplinárních týmů vzešla z útvarů policejních buněk. Jedná o místo pro dialog. V současnosti funguje sedm různých týmů v problémových lokalitách v Ostravě. Těchto týmů se účastní terénní pracovníci z dané lokality, strážníci městské policie, asistenti prevence kriminality, příslušníci policie z daného obvodu, zástupci škol, sociálních odborů, aktivní občané nebo politici. Jednání probíhají měsíčně a řeší se v dané lokalitě aktuální témata. Týmy vedou k rychlému řešení problémů a navázání kontaktů.

Druhá platforma, která funguje v Ostravě, je plán postupu při akcích, při kterých hrozí extrémistický podtext. Jedná se o společný plán města Ostravy a PČR, aby se předešlo eskalaci problémů. H. Kuzníková doplnila, že společný postup vznikl v roce 2009 na základě deeskalace konfliktu po společném postupu PČR a zástupců neziskového sektoru v jedné z problémových lokalit. Následně došlo k vytvoření postupu, jak by se případné problémy mohly řešit do budoucna.

S. Slanina zmínil, že podobné řešení problémů je komplikovaně přenositelné na celorepublikovou úroveň. R. Baláš dodal, že si Romové začínají uvědomovat svoji identitu a je nutné pochopit potřeby obyčejných Romů. J. Daniel doplnil, že výrazným problémem je rasismus v základních školách. L. Fuková odpověděla, že chápe frustraci Romů, ale je nutné dodržovat nastavené struktury a v případě nedostatků je nutné na ně upozorňovat.

P. Horvat nemá informace o organizacích, které v Ostravě podporují romské menšinu. Dle něj jsou problém ostravští romští podnikatelé, kteří se nestarají o Romy, protože jim nepředávají informace. Chtěl by, aby s ním někdo komunikoval. Ve své lokalitě je vnímán jako autorita. Zmiňuje, že Romové nedůvěřují autoritám a institucím. I. Dudová navázala na P. Horvata. Dle ní neziskový sektor funguje a je aktivní. Jejich činnost probíhá i ve vyloučených lokalitách. Aktivně se s Romy setkávají. Pokud jsou pořádány vzdělávací programy, tak se jich účastní malý počet Romů.

P. Hančín popsal, že Moravskoslezský kraj má Strategii podpory rozvoje romských komunit. Doplnil, že se Romové snaží se aktivizovat. Je potřeba Romy naučit, jak si žádat o práci a shánět granty. Musí se zlepšit komunikace úřadů s Romy. Dodal, že Romové jsou vnímáni jako homogenní skupina, což považuje za problematické. Souhlasí, že sociální sítě vytváří problémy a napětí. J. Stojka zmínil, že je potřeba navazovat kontakty mezi romskou menšinou, neziskovým sektorem a samosprávou.

M. Ferenc navázal, že Romové musí být aktivní. Popsal situaci v Karviné, kde jsou problémem drogy. Považuje za nutné, aby ve školách působili romští učitelé. Za zásadní považuje též práci asistentů

prevence kriminality. Dodal, že je potřeba navýšit jejich kapacity. S. Slanina odpověděl, že se problematika drog řešila na minulém jednání pracovní skupiny. L. Fuková vnímá, že závislosti Romů jsou velkým společenským problémem. V ČR působí malé množství organizací zaměřené na řešení závislostí u Romů. Zdůraznila, že tento problém je nutné řešit.

S. Slanina závěrem shrnul, že hlavním tématem zasedání byla důvěra a komunikace mezi menšinou a většinou. Romové dle něj nedůvěřují institucím, což vede k radikalizaci. Hlavním komunikačním kanálem je Facebook. Zlepšuje se dle něj krizová komunikace PČR. Osvědčila se dle něj práce asistentů prevence kriminality. Obce by si měly žádat o dotace na jejich práci. Následně jednání pracovní skupiny ukončil.

Zápis z jednání schválil: Simon Slanina, předseda Pracovní skupiny pro bezpečnost.

Součástí zápisu je seznam účastníků jednání

Členové Pracovní skupiny pro bezpečnost	
Gába, Karel, Mgr.	Zástupce krajských koordinátorů pro romské záležitosti
Dvořák, Vladimír, Mgr., Bc.	Ministerstvo vnitra
Kandráč, Dušan	Zástupce občanské společnosti
Lesá, Petr, Mgr.	Kancelář veřejného ochránce práv
Slanina, Simon	Člen Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, předseda Pracovní skupiny pro bezpečnost
Stojka, Josef	Člen Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
Tajemník Pracovní skupiny	
Chytil Petr, Mgr.	
Vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny	
Fuková Lucie, Mgr.	
Hosté – zástupci Úřadu vlády ČR	
Hlaváčová, Veronika	Útvar Vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny
Kociánová, Anna, Mgr.	Útvar Vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny
Mácová, Veronika, Bc.	Odbor lidských práv a ochrany menšin
Hosté – zástupci veřejné správy	
Blažek, Martin, plk. Mgr.	Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia ČR
Bohuňková, Jana, Bc.	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Odbor pro soc. začleňování (Agentura)
Dědková, Charlota, Bc.	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Odbor pro soc. začleňování (Agentura)

Hančín, Peter, Bc.	Krajský koordinátor pro romské záležitosti – Moravskoslezský kraj
Horský, Dalibor, pplk. Mgr.	Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia ČR
Kuchaříková, Romana, Mgr.	Oddělení náboru a personální stabilizace Policejního prezidia ČR
Kuzníková, Helena, Bc.	Magistrát města Ostravy – Manažerka prevence kriminality
Navrátil, Jiří, Bc., MBA	Náměstek hejtmána Moravskoslezského kraje, Člen Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
Plíhal, Dominik, Mgr.	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Odbor pro soc. začleňování (Agentura)
Pražák, Zbyněk, Ing., Ph.D.	Náměstek primátora města Ostravy
Schejok, Libor, plk. Mgr. Bc.	Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje (Náměstek ředitele KŘ pro vnější službu)
Škvaridlová, Lucie, Mgr.	Magistrát města Ostravy – Koordinátorka sociálního začleňování
Vomelová Jana, Mgr., Bc.	Kancelář veřejného ochránce práv
Živčák, Zdeněk, Mgr.	Magistrát města Ostravy – Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví
Hosté - zástupci NNO	
Benešová, Zdenka, Ing.	Přátelé z Lipiny, z.s.
Cronová, Hana, Bc.	ARKA.CZ
Dudová, Iveta, Bc., Dis.	EUROTOPIA.CZ
Mastná, Lucie, Mgr.	Vzájemné soužití, o.p.s.
Hosté – zástupci občanské společnosti	
Baláž, René	Romská vize
Daniel, Jozef	BRNO TÝM
Ferenc, Milan	
Hamrová, Jana	BRNO TÝM
Horvat, Petr	
Jonáš, Elemír	BRNO TÝM
Polhoš, Pavel	
Šándor, Vincent	Romská vize